

mini **BMP**-cursus

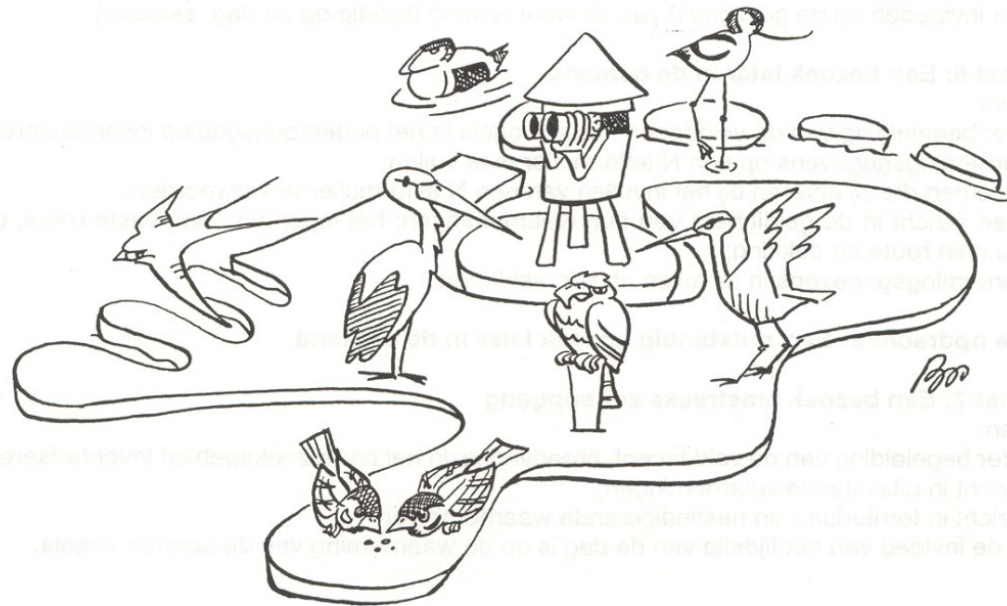
VWG Zutphen 2017

Frank Majoor

Sovon

Hoe zit het Sovon broedvogel-telwerk in elkaar?

Aantalsverandering alle broedvogels

Totaalaantal

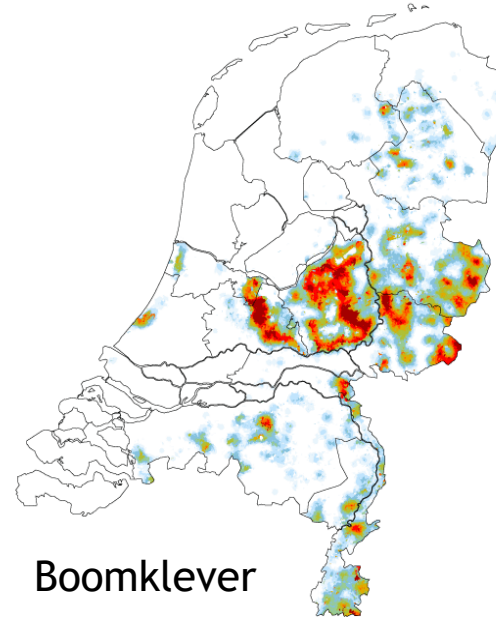
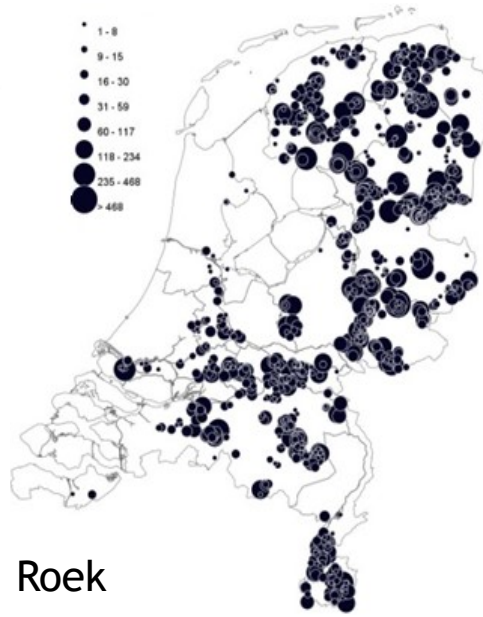
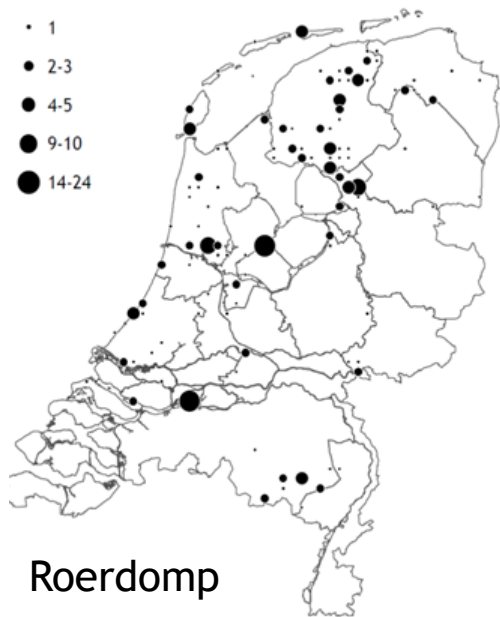
Kolonievogels (17 soorten)

Zeldzame soorten (160)

Steekproef

Algemene soorten (50)

Schaarse soorten (30)

BMP: Broedvogel Monitoring Project

- Aanpak met steekproefgebieden

BMP-A Alle soorten tellen (meestal 40 soorten in klein telgebied)

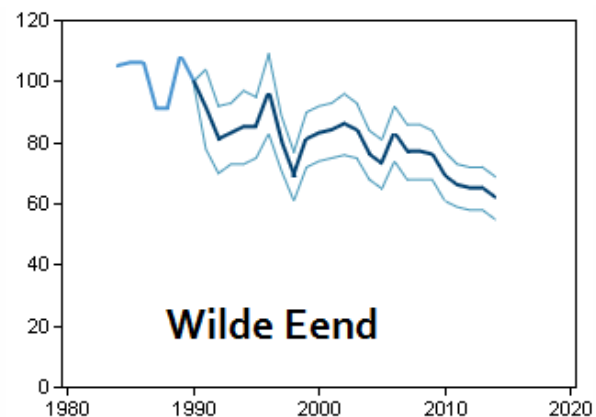
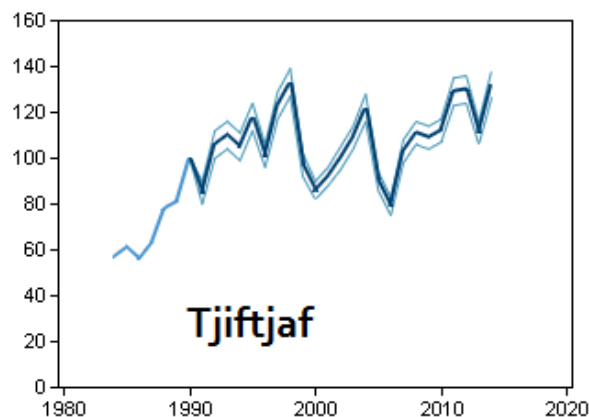
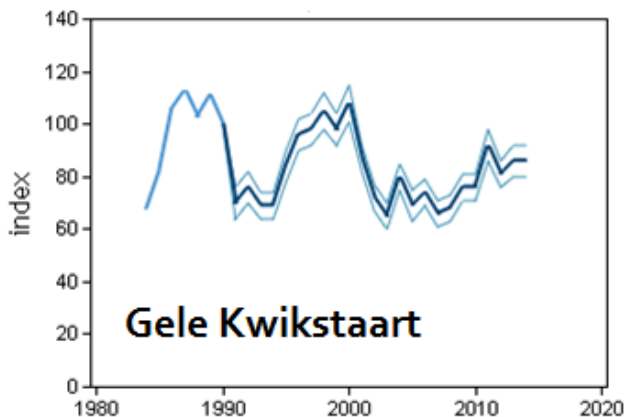
BMP-B Bijzondere soorten tellen (meestal 20 soorten in groter telgebied)

BMP-W 21 Weide- en akkervogels tellen

BMP-R 10 soorten roofvogels tellen

BMP-Z Zeldzame soorten tellen (meestal 1-5 soorten in groot telgebied)

- Jaarlijkse index (landelijk, regio, landschap, vogelrichtlijngebied)

Wat gebeurt er met mijn gegevens?

- Terreineigenaren toetsen hun beheer aan vogelpopulaties
- Sovon: Landelijke en provinciale trends, verspreidingsbeelden en populatieschattingen
- Rode lijst
- Vogelbalans
- Vogelatlassen
- Natura2000

Waar gaat deze cursus over?

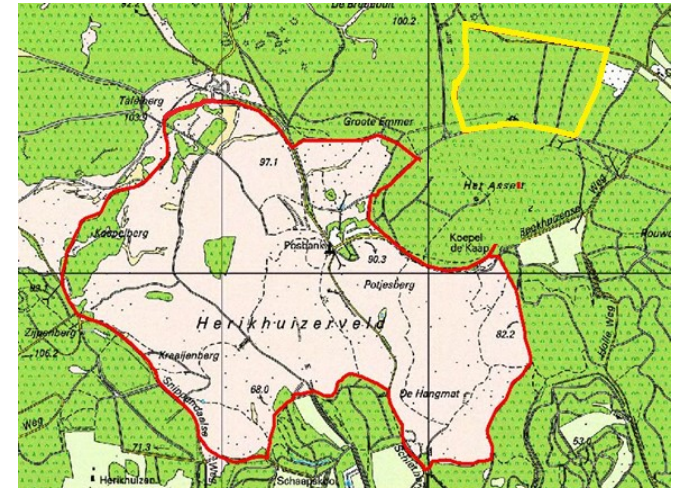
BMP-Bijzondere soorten

Voor beginners en gevorderden... !!!

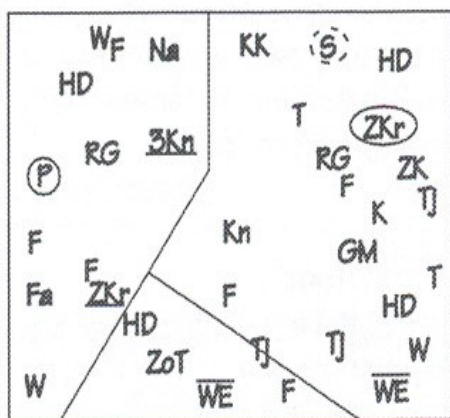
BMP in notendop

- Vast telgebied
- 5-10 bezoeken maart-juni
- Vooral vroege ochtend
- Route lopen door gebied
- Letten op zang en broedgedrag
- Waarnemingen; kaart/telefoon/tablet
- Computerprogramma bepaalt aantal en ligging territoria
- Volhouden, maar minstens 2 jaren

BMP intensieve werkwijze

- leuk in het veld, gratis vogelconcert
- Invoer via Avimap
- uitwerking via autoclustering
- spannende eigen resultaten
- vergelijken met regionale/landelijke trent

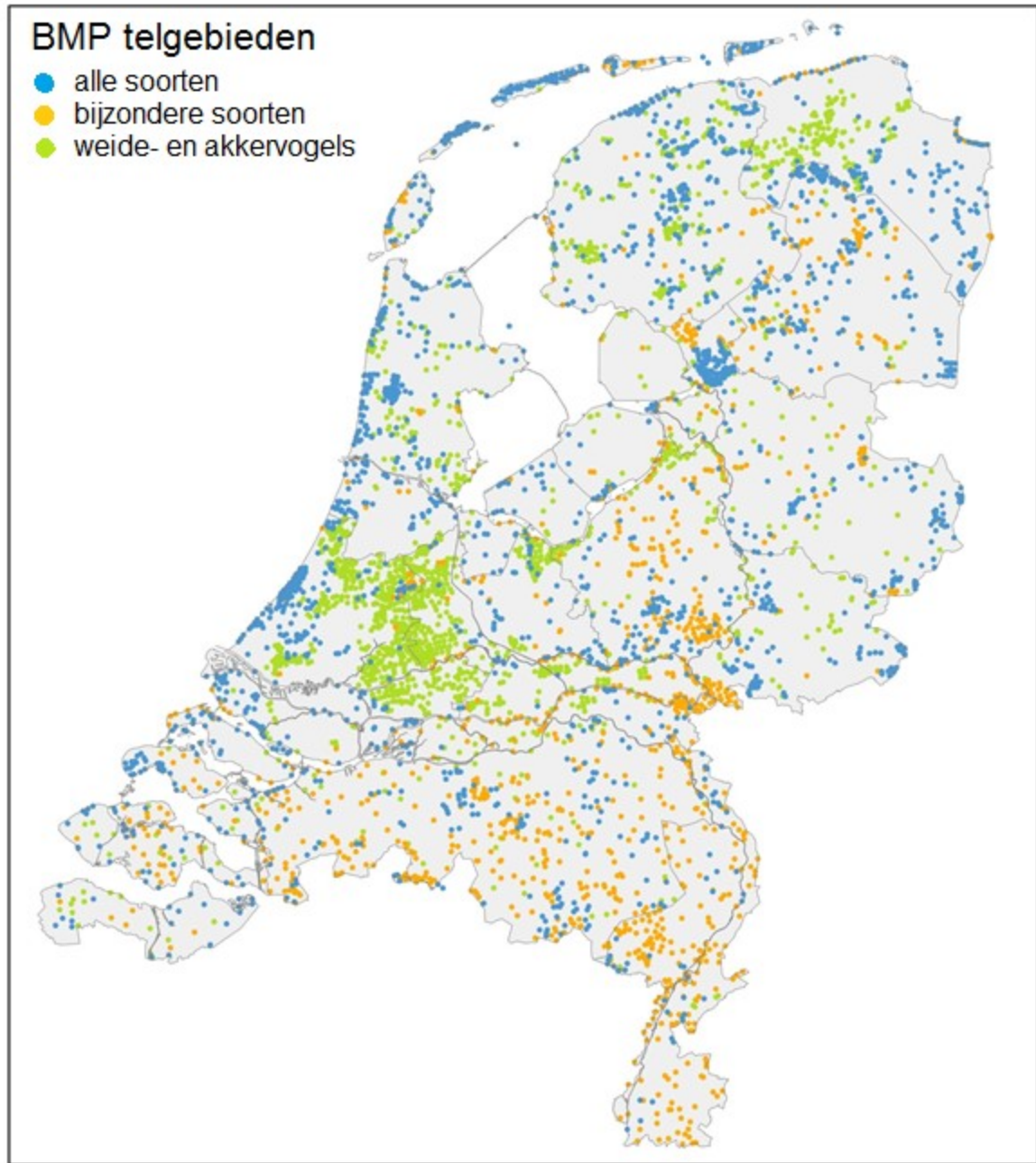

Veldkaart

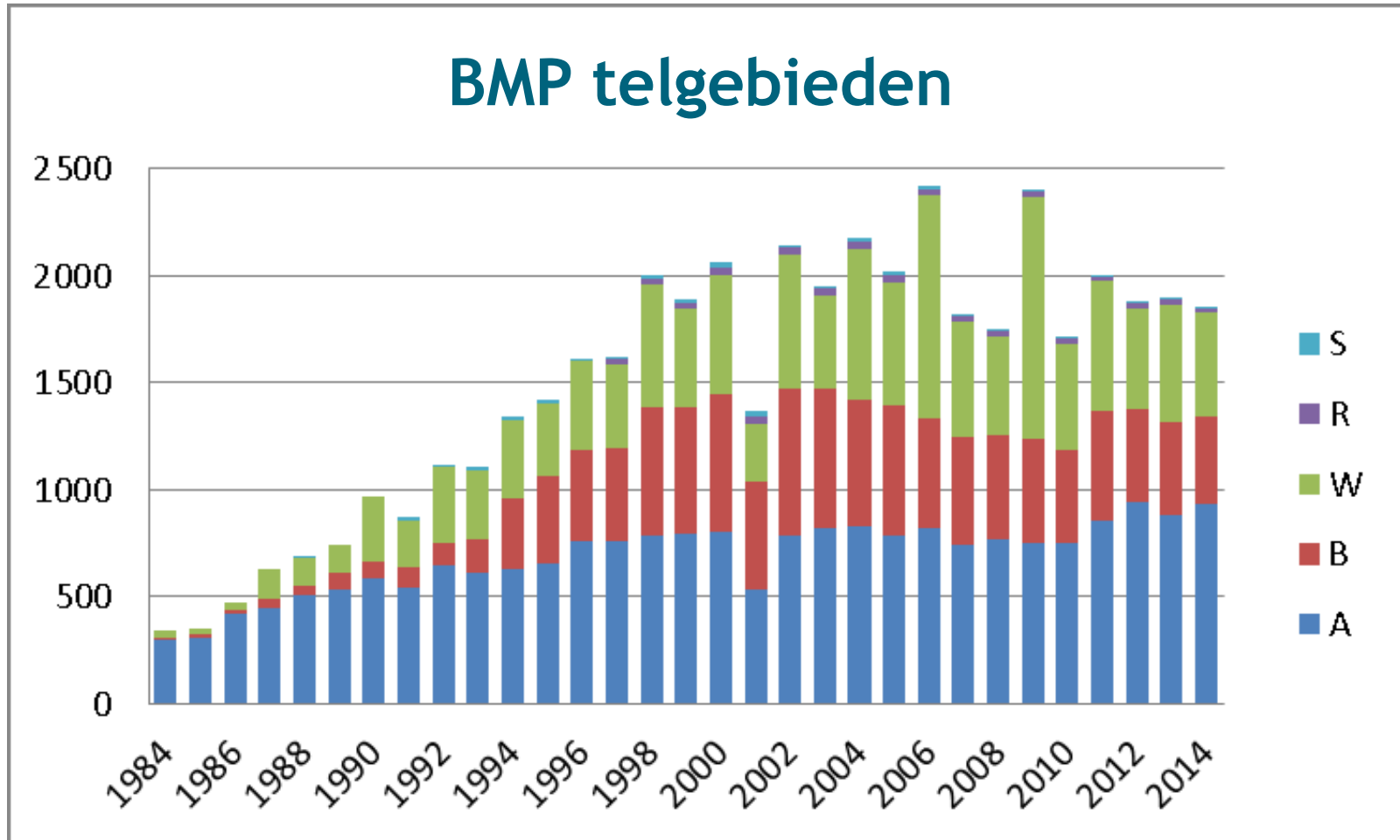
	Tijd van het jaar (maanden)							Dag				Bij hoeveel normbezoeken, welk interpretatie-criterium? 1, 2 of 3?			Hoeveel geldige waarnemingen vereist? G= in gehele periode D= in periode tussen de datumgrenzen		Fusiestand in meters						
	F	M	A	M	J	J	A	Z	O	A	N	V	P	T	N	Nt		1	2	3	G	D	Datumgrenzen
NOORDSE STERN								H	—	—	—	X	X	X	X					1		20 MEI-30 JUN	500
DWERGSTERN								H	—	—	—	X	X	X	X					1		20 MEI-15 JUN	500
ZWARTE STERN												X	X	X	X					1		20 MEI-30 JUN	500
STADSDUIF												.	X	X	X	.				1		1 FEB-31 JUL	300
HOLENDUIF												.	X	X	X	.	1-16	17+		1		1 APR-31 JUL	300
HOUDUIF												.	X	X	X	.	1-12	13+		1		1 MEI-15 SEP	300
TURKSE TORT												.	X	X	X	.	1-8	9-13	14+	1		15 MRT-20 AUG	300
ZOMERTORTEL												.	X	X	X	.	1-6	7-13	14+	1		1 MEI-20 JUL	300
HALSBANDPARKIE												.	X	X	X	.				2		1 FEB-30 JUN	500
KOEKOEK												.	.	X	X	.	1-6	7-13	14+	1		15 MEI-30 JUN	1000
KERKUIL												X	X	X	X	X				1		1 FEB-10 OKT	1000
STEENUIL												X	X	X	X	.				1		15 FEB-15 APR	500

BMP: deelname

7000 telgebieden
Jaarlijks 1500-2000

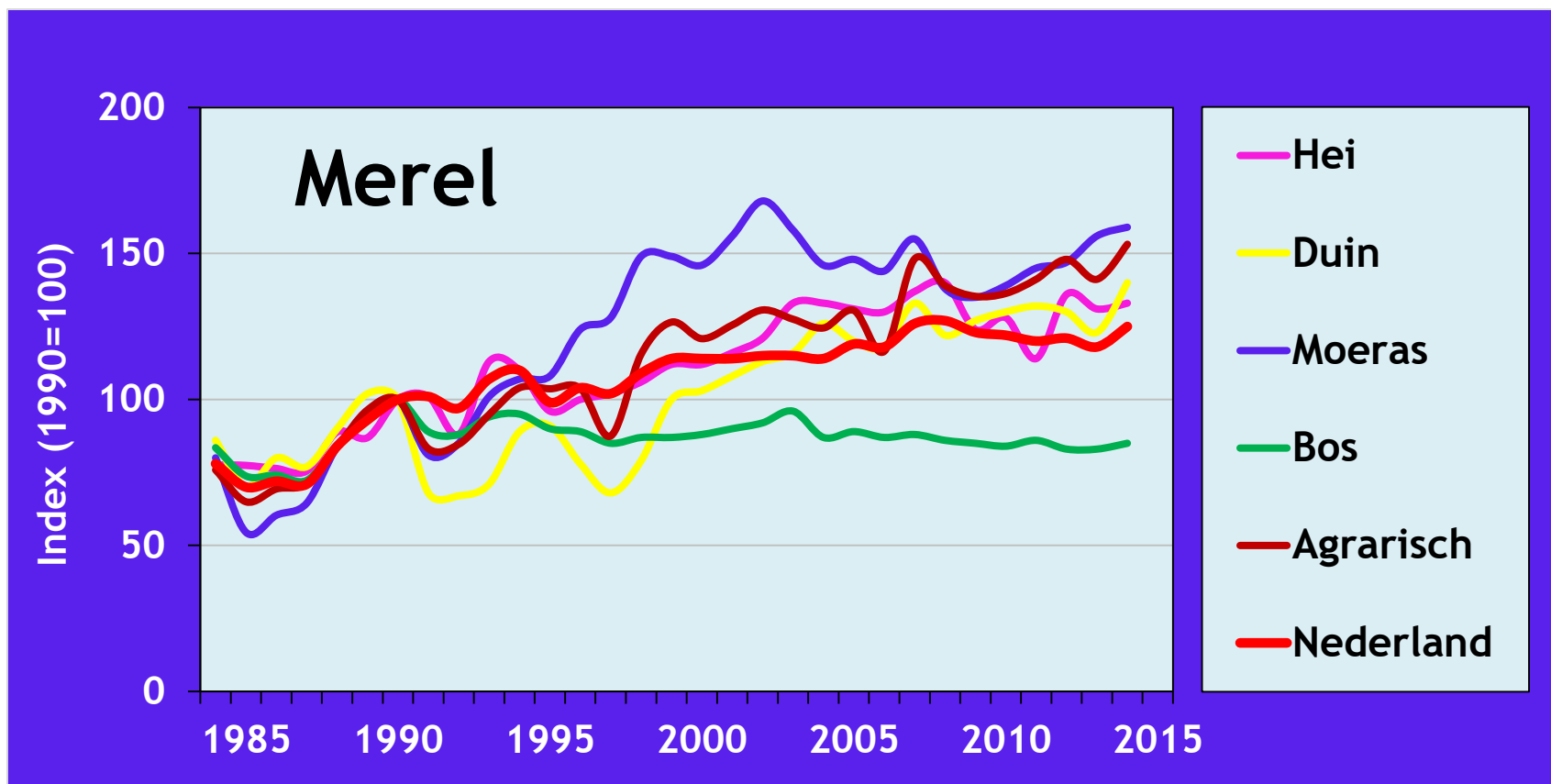

BMP: deelname

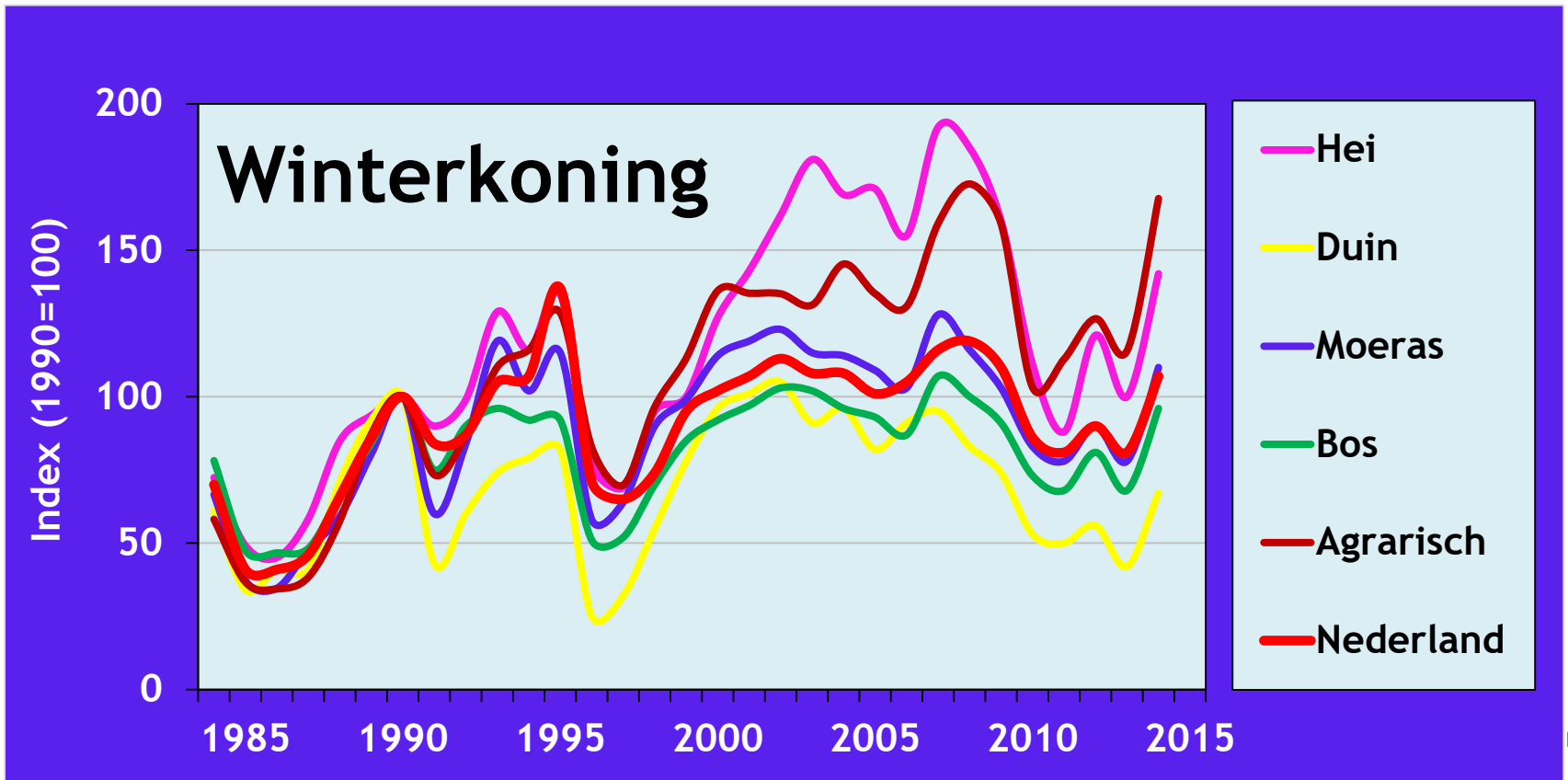
Algemeenste soort

Vrijwel overal toename

Winterkoning

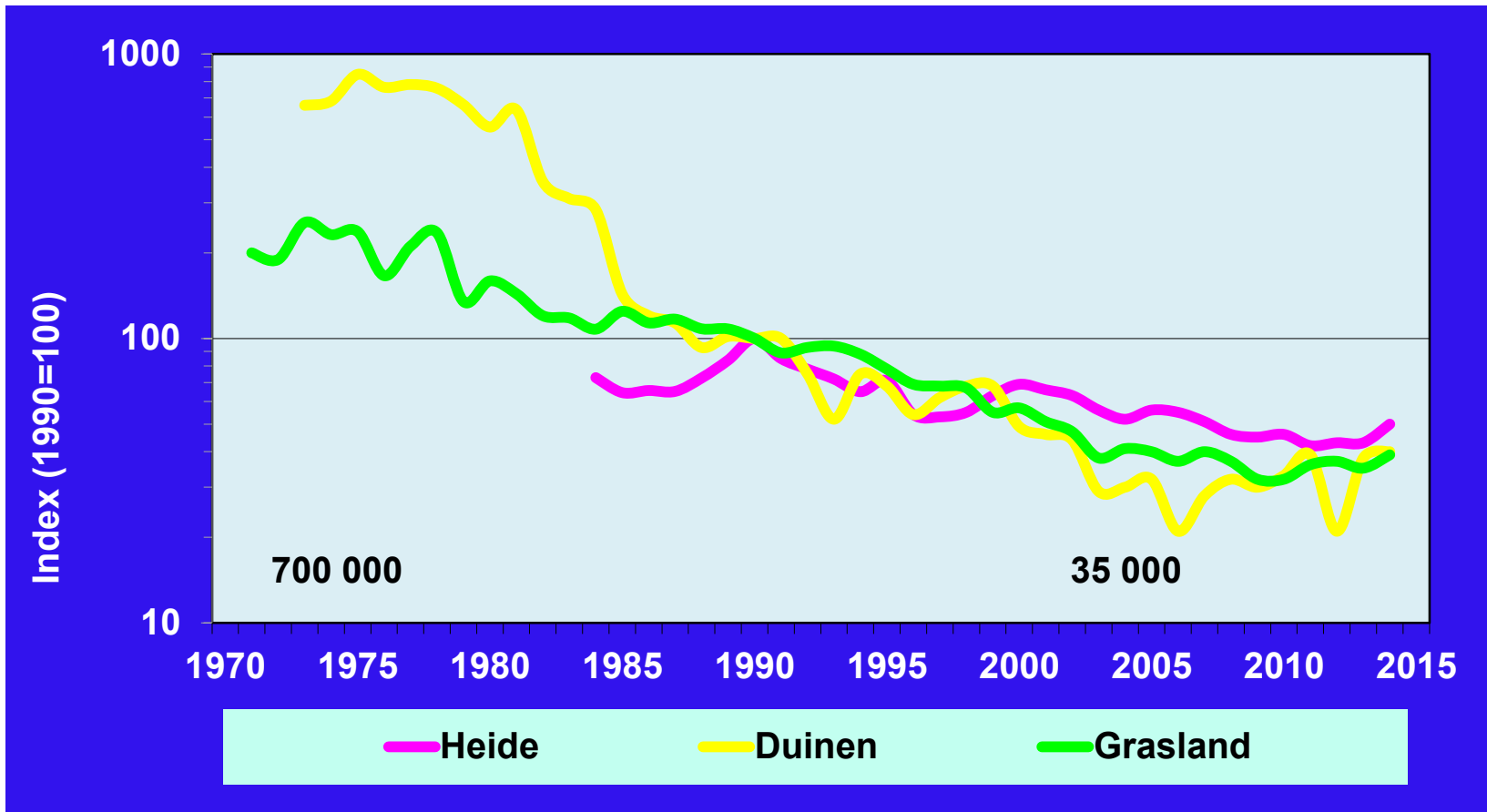
Wintergevoelig

Veldleeuwerik

Van algemeen naar schaars

Het veldwerk voor BMP-B

- ✓ Telgebied begrenzen en aanmelden bij Sovon
- ✓ Vergunning terreinbeheerder?
- ✓ Planning 5-10 bezoeken maart-juni
- ✓ Meest vroege ochtend, ook 's nachts
- ✓ Bezoekduur circa 3 uren
- ✓ Vaste route, wisselend startpunt
- ✓ Waarnemingen; kaart/ telefoon/tablet
- ✓ Afkortingen vogelnamen
- ✓ Broedcodes voor broedzekerheid en gedrag

Drie belangrijkste zaken

1. Planning
2. Notatie van je waarnemingen
3. Uitsluitende waarnemingen

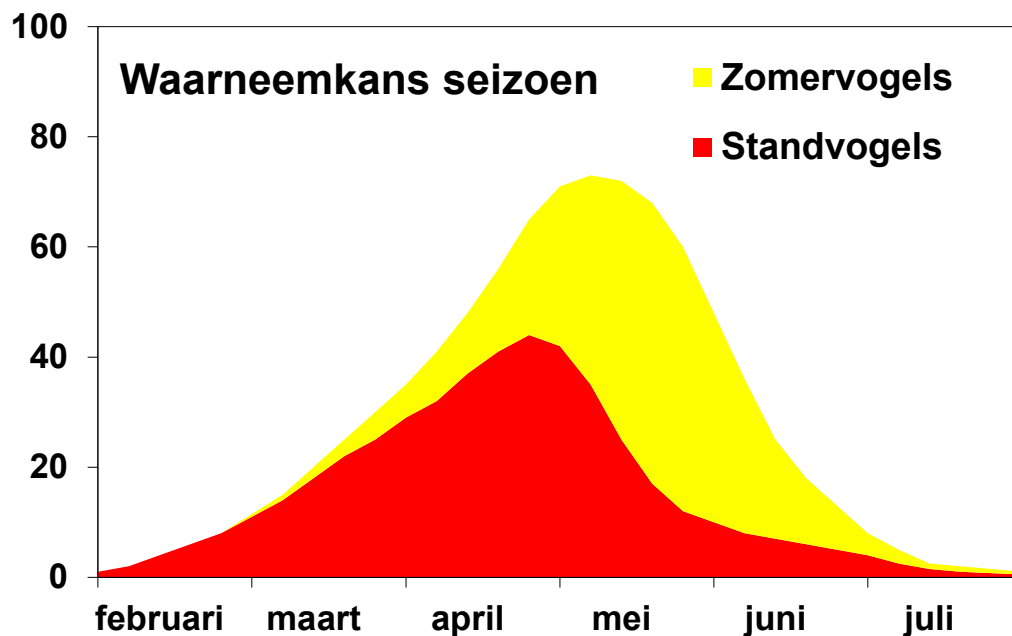
Planning bezoeken in seizoenen

Begin en eind seizoen: weinig

Half april tot half juni: veel

Maart-april vooral standvogels

Mei-juni vooral zomervogels

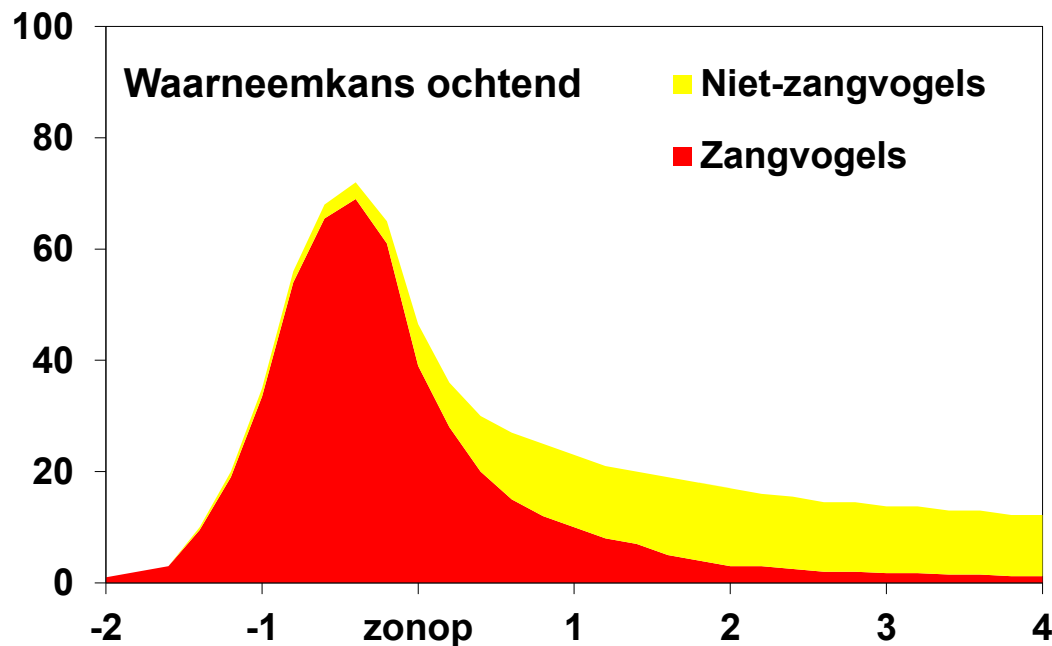
Planning bezoeken in ochtend

Omstreeks zonsopkomst: veel

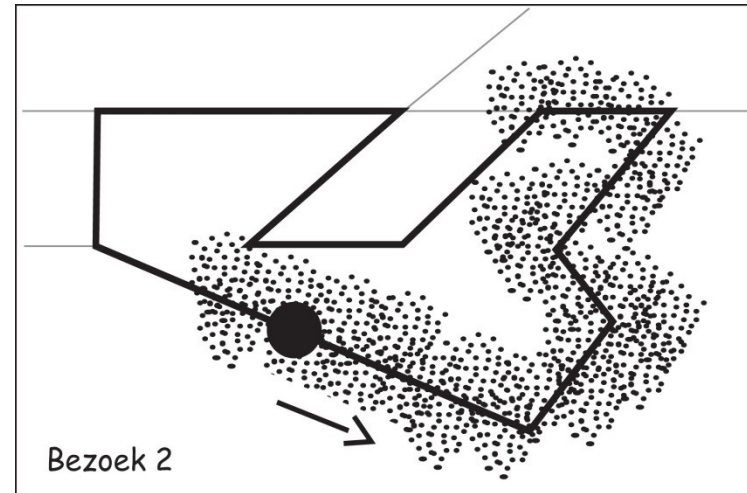
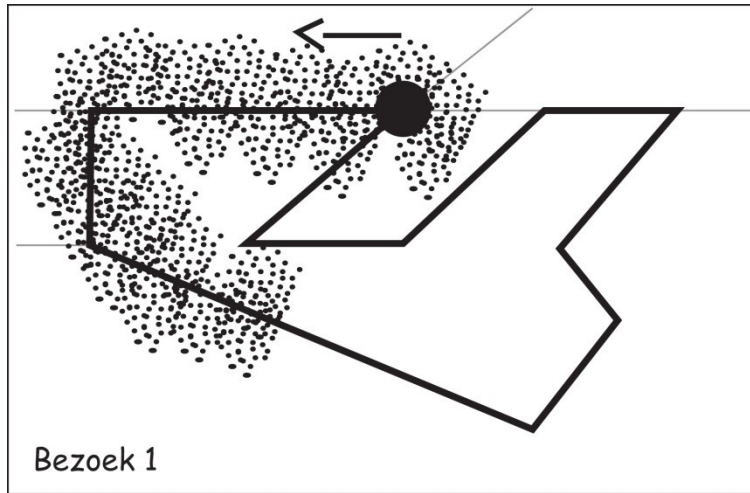
Nacht en later in ochtend: weinig

Vroege ontwakers (Merel, Roodborst)

Late ontwakers (Kneu, weidevogels)

Startpunt wisselen i.v.m. zangactiviteit

- Startpunt
- ☉ Maximale zang
- Looproute
- Looprichting

Bezoekschema

Aantal bezoeken	Landschap	Maart	April	Mei	Juni	Juli
5	BMP W Grasland	- - - -	- o - o	o - z -	z - - -	- - - -
5	BMP W Akkerland	- - - -	- - o -	o - - z	- - z -	- z - -
7	BMP A & B Open land	- - o -	o - z -	z - z -	z - n -	- - - -
8	BMP A & B Halfopen	- o - o	- z - z	- z - z	n - z -	- - - -
10	BMP A & B Bos	o - o -	n - z z	- z z -	z - n -	z - - -
12	BMP A Bos, moeras	n - o o	- z - z	z a - z	z n z -	z - - -

z – zonsopgang, o – ochtend laat/overdag, n - nacht, a - avond

- ✓ ca.10 dagen tussen bezoeken
- ✓ Beste resultaten bij rustig weer, niet te koud of te warm

Geldige waarneming

- ✓ Belangrijke waarneming voor bepaling territorium of broedplaats
- ✓ Geldigheid verschilt per vogelsoort
- ✓ Alleen geldige waarnemingen noteren/invoeren
Intekenen niet-geldige waarnemingen is veel werk, leidt aandacht af en is verwarrend
- ✓ Vogels in groepen (5 of meer) meestal geen geldige waarneming

NB. tijdens veldwerk GEEN rekening houden met datumgrenzen, fusie-afstand, normbezoeken (komt naderhand)

Geldige waarnemingen

Elke soort anders

Veldlijst:
Meenemen het veld in

Veldlijst		GELDIGE WAARNEMINGEN			
		VOLWASSEN INDIV.	PAAR	TERRITORIAAL	NEST, JONGEN
APPELVINK	AV	.	X	X	X
BAARDMAN	BM	X	X	X	X
BERGEEND	BE	.	X	X	X
BLAUWBORST	BB	.	.	X	X
BOERENZWALUW	BZ	X	X	X	X
BONTE Vliegenvanger	BVI	.	.	X	X
BOOMKLEVER	BKI	.	X	X	X
BOOMKRUIPER	BKr	.	.	X	X
BOOMLEEUWERIK	BL	X	X	X	X
BOOMPIEPER	BP	.	.	X	X
BOSRIETZANGER	B	.	.	X	X
BOSUIL	BU	X	X	X	X
BRAAMSLUIPER	BS	.	.	X	X
BRUINE KIEKENDIEF	Br K	.	X	X	X
BUIZERD	Bui	.	X	X	X
CANADESE GANS	CGa	.	X	X	X
DODAARS	DD	.	.	X	X
DODAARS		X	X	vanaf 1 mei	
EKSTER	E	.	X	X	X
FAZANT	Fa	Man	X	X	X
FITIS	F	.	.	X	X
FUUT	Fu	.	X	X	X

Alle criteria

		V	P	T	N	Nt	H	S of Z	1	2	3	G	D	Datumgrenzen	Fusieafstand in m	
		Volwassen individu in broedbiotoop	Paar in broedbiotoop	Territoriumindicerend	Nestindicerend	Speciale neststelling	Telling tijdens Hoogwater	Alle bezoeken tellen (standvogel)	Bezoeken tellen na aankomst (zomervogel)	Bij hoeveel normbezoeken, hoeveel	geldige waarnemingen minimaal	per territorium vereist?	Totaal aantal waarnemingen per territorium v	Waarvan aantal vereist tussen datumgrenzen		
Grauwe Klauwier	GKl	.	X	X	X	.								1	20 mei-20 juli	500
Roek	Ro	X								1	15 maart-10 mei	500
Raaf	Rf	.	X	X	X	.								2	15 februari-31 mei	1500
Keep	Keep	.	.	X	X	.								2	15 mei-20 juli	200
Europese Kanarie	EK	.	X	X	X	.								2	15 april-31 juli	300
Groenling	G	.	X	X	X	.								1	15 april-20 juni	300
Putter	Pu	.	.	X	X	.								1	1 april-15 juli	300
Sijs	Sijs	.	X	X	X	.		S	1-9	10-16	17+			1	20 april-15 juni	300
Kneu	Kn	.	X	X	X	.		Z	1-12	13+				1	25 april-20 juli	500
Kleine Barmsijs	Barm	.	X	X	X	.								2	10 mei-31 juli	500
Kruisbek	KB	.	X	X	X	.								2	1 januari-15 mei	500
Goudvink	GV	X	X	X	X	.								1	1 april-31 juli	500
Appelvink	AV	.	X	X	X	.		S	1-12	13+				1	15 maart-20 juni	300
Geelgors	GG	.	X	X	X	.		S	1-9	10-14	15+			1	1 april-20 juli	300
Grauwe Gors	GrG	.	X	X	X	.								2	15 mei-20 juli	500

Broedcodes

Criteria van broedzekerheid

- ✓ Van elke (afwijkende) waarneming broedcode noteren
- ✓ Afgedrukt op achterzijde veldlijst

Broedcode	Korte omschrijving
1	Volwassen individu
2	Zingend of baltsend individu
3	Paar in broedbiotoop
4	Twee keer zang of balts
5	Baltsend paar, paring
6	Waarschijnlijke nestplaats
7	Alarm, waaks gedrag
8	Vogel met broedvlekken
9	Nestbouw
10	Afleidingsgedrag
11	Pas gebruikt nest
12	Pas uitgevlogen / dons jongen
13	Bewoond nest (bezoek ouders)
14	Transport voedsel of ontlasting
15	Nest met eieren
16	Nest met jongen

Vijf categorieën geldige waarnemingen

Veldnotaties Traditioneel

Symbol

VOLWASSEN VOGEL IN BROEDBIOTOOP

X

Solitaire vogel, vaak met 'binding'

Vnl. niet-zingende soorten: eenden, steltlopers

PAAR IN BROEDBIOTOOP

X

Samen optrekkend; zo nodig 'paren maken'

Vnl. niet-zingende soorten: eenden

TERRITORIUM-INDICEREND GEDRAG

X

Zang, balts, dreigen, agressief gedrag

Vnl. zangvogels

NEST-INDICEREND GEDRAG

X

Waarschijnlijke nestplaats, nestbouw, alarm,

Kennelijk een nest (gedrag, oudervogel met voer)

Ouders met pas uitgevlogen jongen

Vrijwel alle vogelsoorten

NESTVONDST

X

Nest met eieren, jongen of broedende vogel

Geen nesten zoeken

Telling nesten vnl. kolonievogels

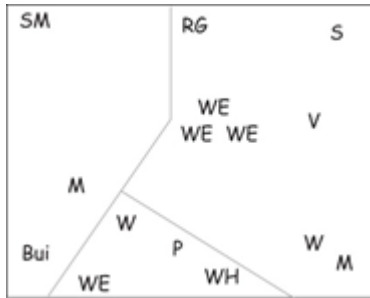
Uitsluitende waarneming

Alle vogels worden maar eenmaal op de kaart ingetekend.
Waarneming van vogel A sluit die van vogel B uit als:

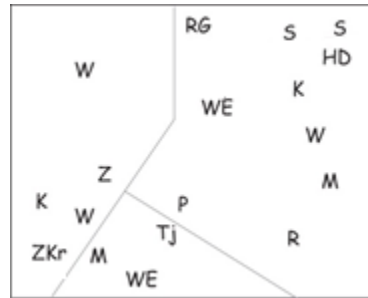
1. **Twee vogels op hetzelfde moment zijn waargenomen**
 - ✓ Zeker uitsluitende waarneming
2. **Twee vogels waargenomen op willekeurige plek langs de route, waarbij het onwaarschijnlijk is dat het om hetzelfde individu gaat**
 - ✓ Niet tegelijkertijd gehoord of gezien
 - ✓ Hoogstwaarschijnlijk verschillende (gezien afstand e.d.)
 - ✓ Geldt voor BMP ook als uitsluitende waarneming

In het veld interpreteren en beslissen!

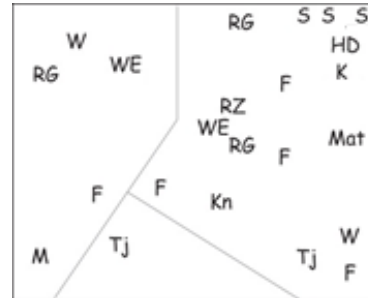
Set van negen veldkaarten

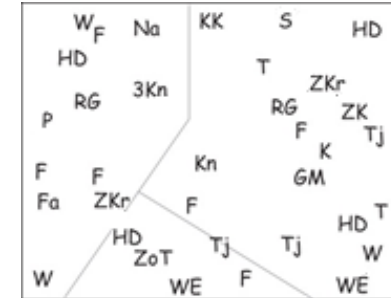
25 maart 9.00-11.20 uur

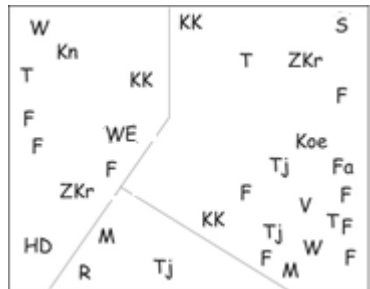
6 april 6.10-7.50 uur

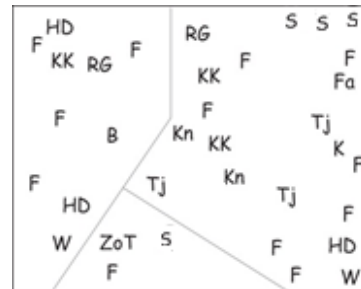
24 april 6.00-8.00 uur

5 mei 5.15-7.05 uur

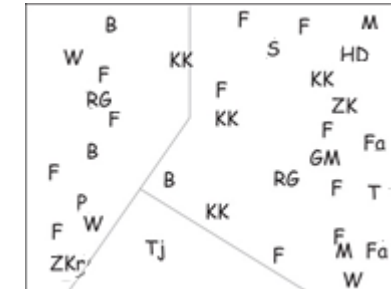
15 mei 5.45-7.20 uur

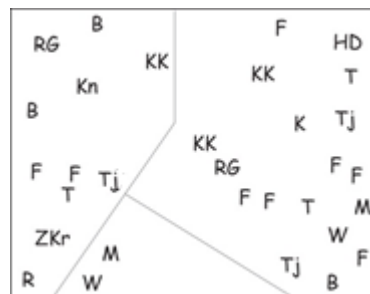
28 mei 4.55-6.20 uur

1 juni 2.10-3.00 uur

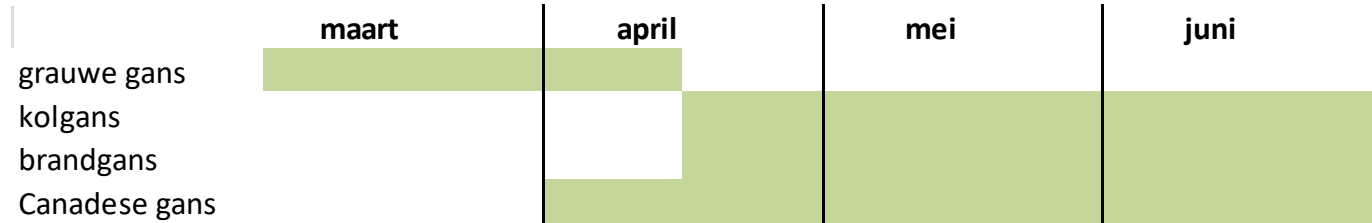
9 juni 4.05-5.45 uur

20 juni 4.00-5.30 uur

Zoveel veldkaarten als er bezoeken zijn.
Alleen geldige waarnemingen genoteerd.

Datumgrenzen per soort

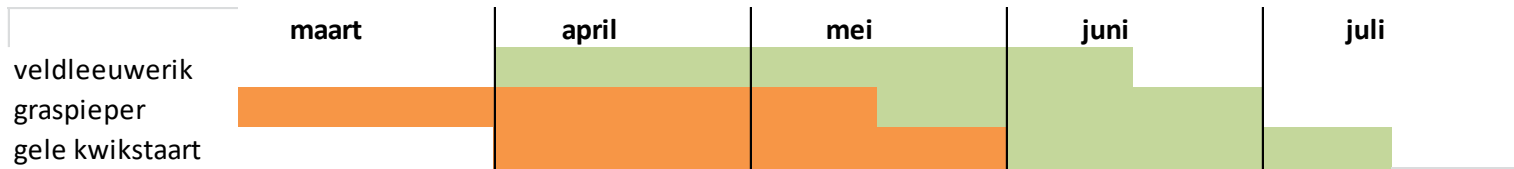
Grauwe ganzen kunnen forse afstanden met hun pullen afleggen. Foto: 19 april 2011, Koos Dansen

Datumgrenzen per soort

Kuifeenden zijn late broeders. Paar in broedbiotoop. Foto: 6 mei 2014, Albert de Jong

Datumgrenzen per soort

Tot half mei tellen alleen territoriale graspiepers mee (zang, nestbouw). Foto: Harvey van Diek

Invoer via Avimap

Inloggen op www.sovon.nl

Sovon

U bent ingelogd [XCRT00 uitloggen](#)
[Mijn account](#)

[Overzicht projecten](#)

[Vacante gebieden](#)

[Mijn data](#)

[Mijn account](#)

[Helpdesk](#)

Gegevens invoeren

Hieronder staat een gepersonaliseerd overzicht van webpagina's waarop je gegevens in kunt voeren. Omdat je al ingelogd bent hoef je niet voor alle pagina's opnieuw in te loggen. Je kan eventueel ook nog het [oude menu](#) gebruiken.

Avimap

Voor je Avimap-, BMP-
autocluster en MAS-tellingen

Vacante gebieden

Bekijk welke gebieden er
beschikbaar zijn om te tellen

Vogelatlas

Tel in ieder atlasblok alle
vogels in één van de drie
atlasjaren (2012-2015)

BMP

BMP-tellingen zonder
autocluster

Kolonievogels

Tellingen van
koloniebroeders

Slaapplaatsen

Tellingen van vogels op
slaapplaatsen

Plotgegevens

Plotnummer: 917

Plotnaam: Ooijse Graaf west

Jaar: 2015

[terug](#)

[totalen](#)

Doorsturen naar BMP

Neem de telgegevens nauwgezet door voor ze aan het eind van het telseizoen te versturen.

Na aanklikken [Doorsturen naar BMP](#)

Overzicht ingevoerde bezoeken

[Nieuw bezoek maken](#)

#	datum	starttijd	eindtijd	teller	bezoektype	gunstig							
1.	14-03	100%	11:28	12:28	RFPN00	dag		bezoek		invoeren		totalen	
2.	17-03	100%	06:53	09:12	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
3.	5-04	100%	06:40	09:14	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
4.	25-04	100%	06:04	08:23	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
5.	4-05	100%	05:42	08:06	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
6.	10-05	100%	05:27	08:29	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
7.	15-05	10%	09:00	10:00	RFPN00	ochtend*		bezoek		invoeren		totalen	
8.	28-05	100%	05:17	07:55	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	
9.	13-06	100%	05:06	07:34	RFPN00	zonop		bezoek		invoeren		totalen	

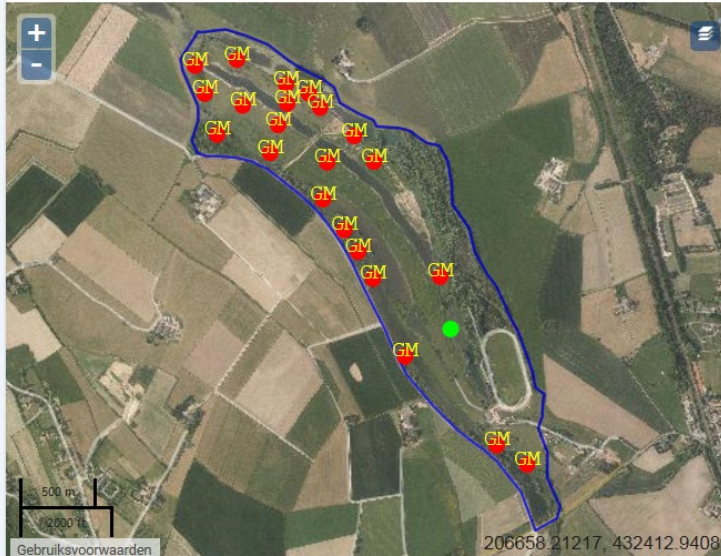
Klaar & terug

Soortenlijst

Gekraagde Roodstaart	+	
Gele Kwikstaart	+	
Geoorde Fuut	+	
Gierzwaluw	+	
Glanskop	+	
Goudvink	+	
Grasmus	22	2
Graspieper	2	14
Grauwe Gans	+	
Grauwe Gors	+	
Grauwe Kiekendief	+	
Grauwe Klauwier	+	
Grauwe Vliegenvanger	3	3

Grasmus

grote kaart

waarneming details

Soort

Grasmus

broedcode

2 Zingend of baltse

Extra waarneming

geslacht

onbekend

opmerkingen

Stip opslaan

Meer over digitale invoer...

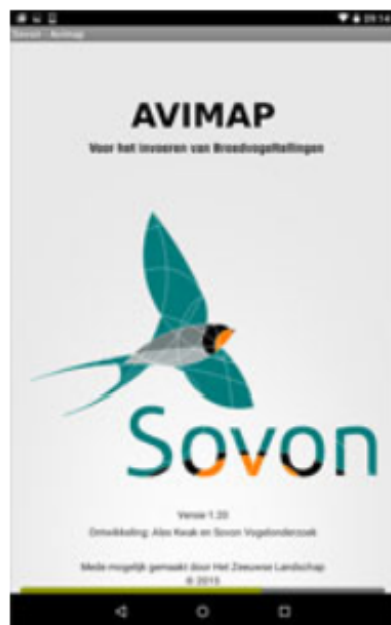
..we gaan het internet op.

Avimap voor op telefoon/tablet

Publicatie

Handleiding Avimap bij BMP-broedvogelinventarisaties

In deze handleiding wordt uitgelegd hoe Avimap wordt gebruikt om met een tablet of smartphone waarnemingen bij broedvogelinventarisaties vast te leggen en te uploaden. Avimap is ontwikkeld door Alex Kwak in opdracht van Sovon Vogelonderzoek Nederland en Stichting Het Zeeuwse Landschap en doorontwikkeld door Sovon. De App is gratis te downloaden via Google Play met de zoekterm “Avimap”.

Document:

 [AVIMAP handleiding voor BMP.pdf](#)

Jaar van uitgave:

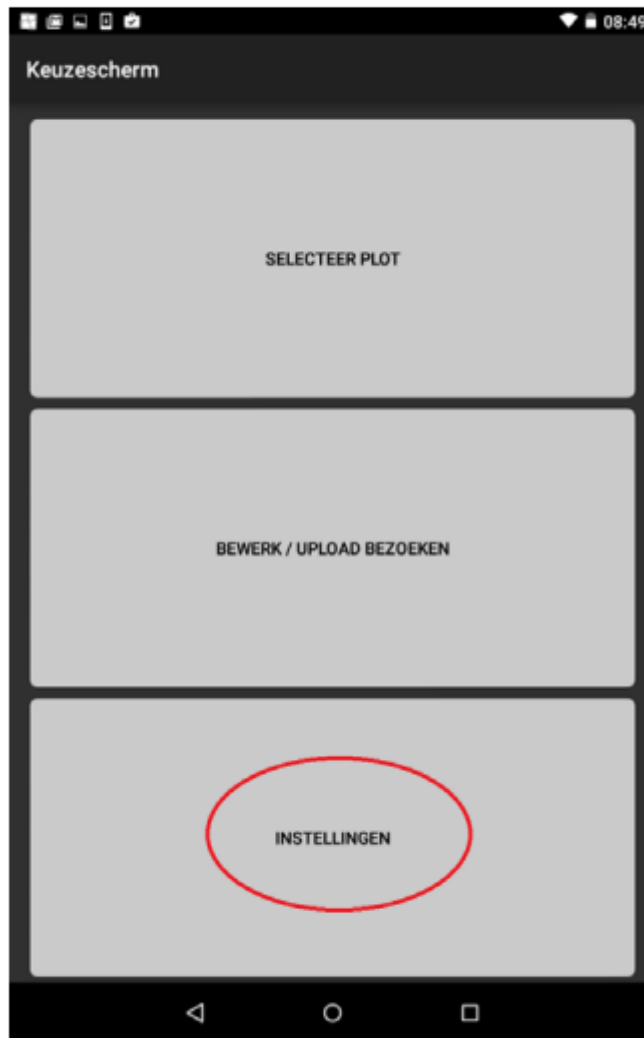
2016

Uitgever:

Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen

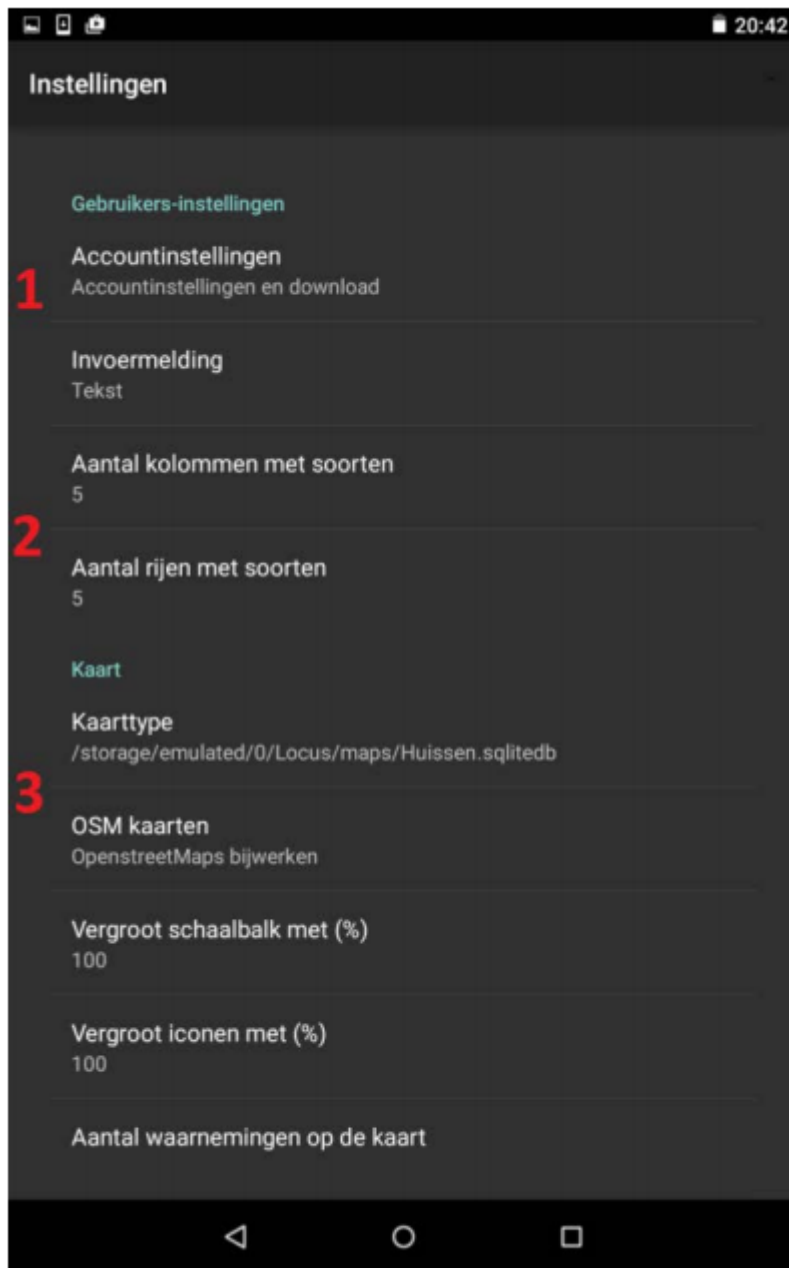
1.2. Basisinstellingen

Tik op het Avimap-icoon. Na opstarten verschijnt het keuzeschermb (figuur 1). Om de app goed te laten werken moet je eenmalig enkele basisinstellingen instellen.

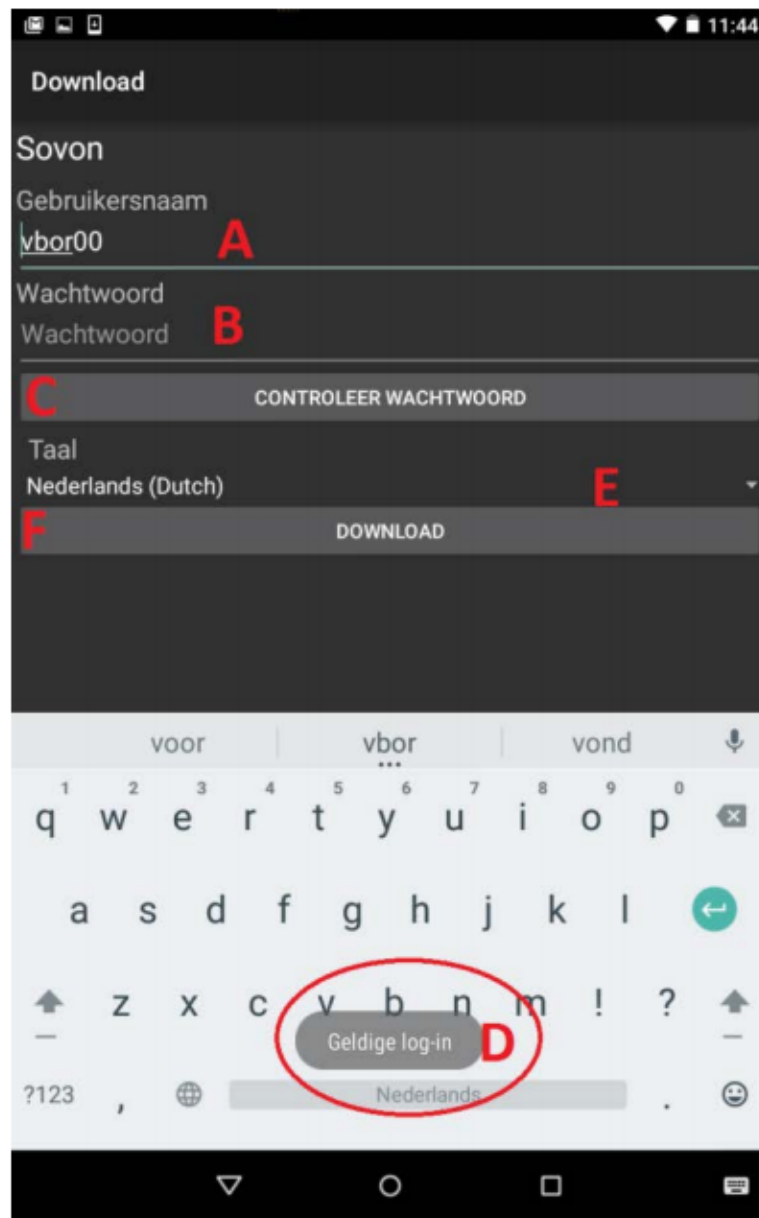

Figuur 1. Keuzeschermb, optie instellingen

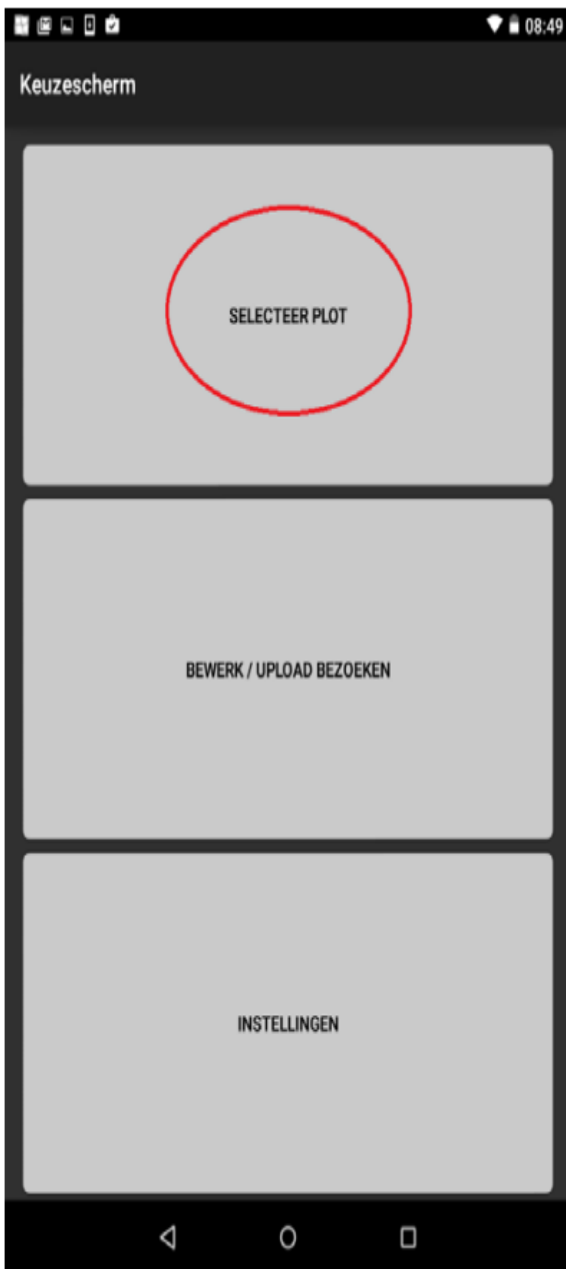
Na klikken op "INSTELLINGEN" verschijnt figuur 2 *Instellingen*.

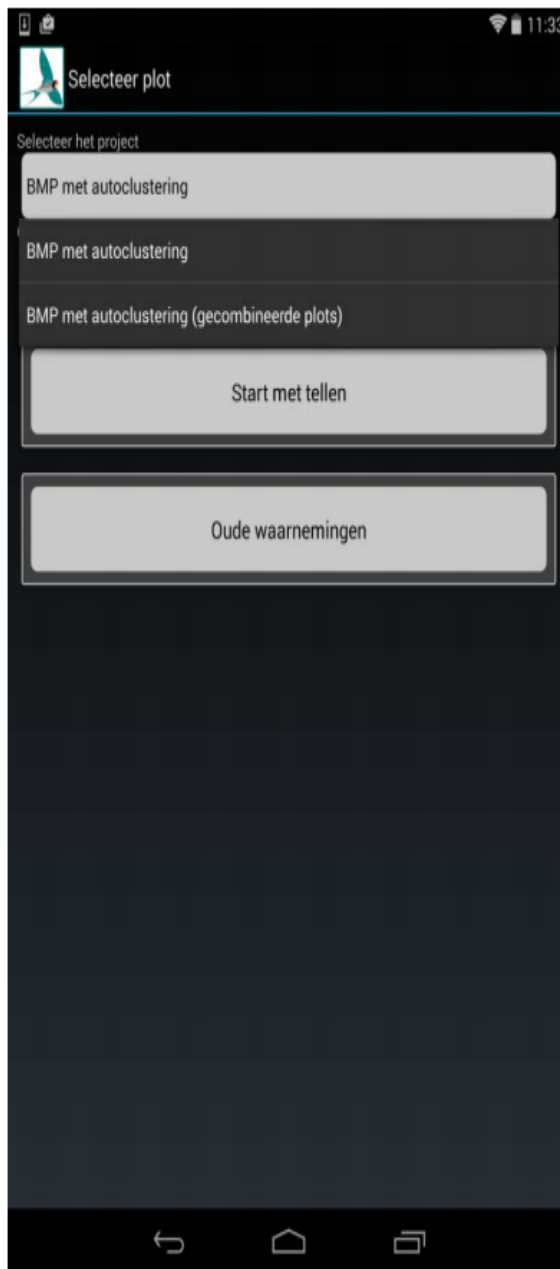
Figuur 2. Instellingen van Avimap

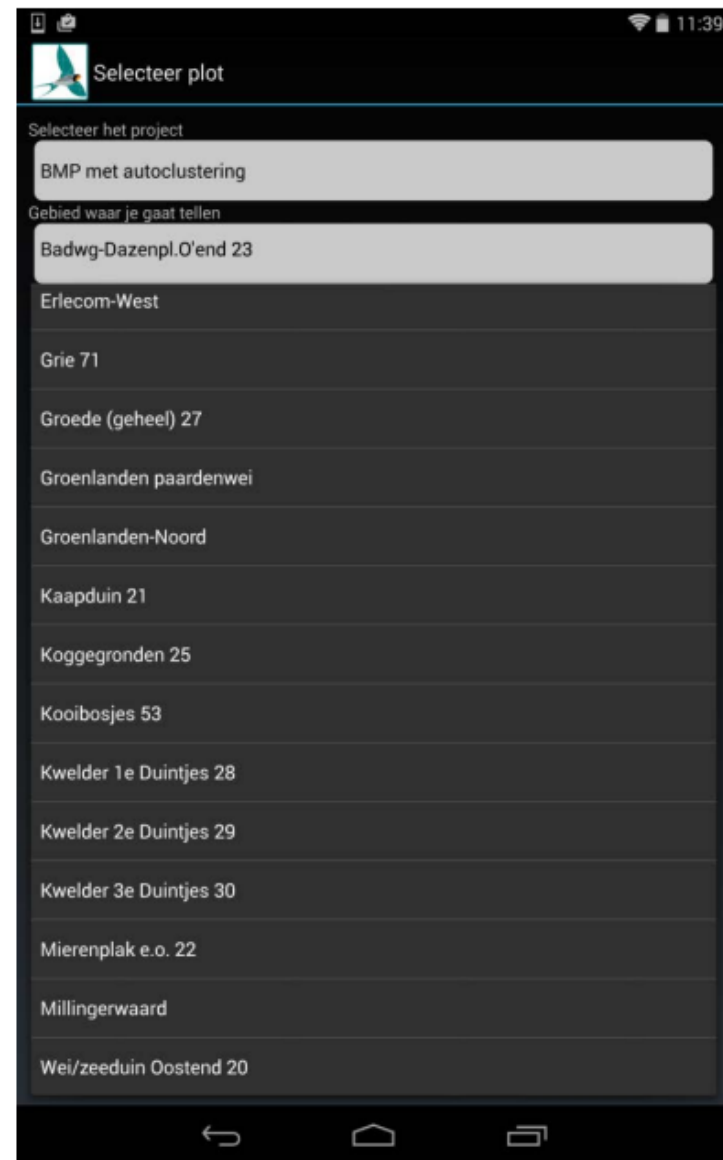
Figuur 3. Stappen accountinstellingen & download

Figuur 4. Selecteer plot

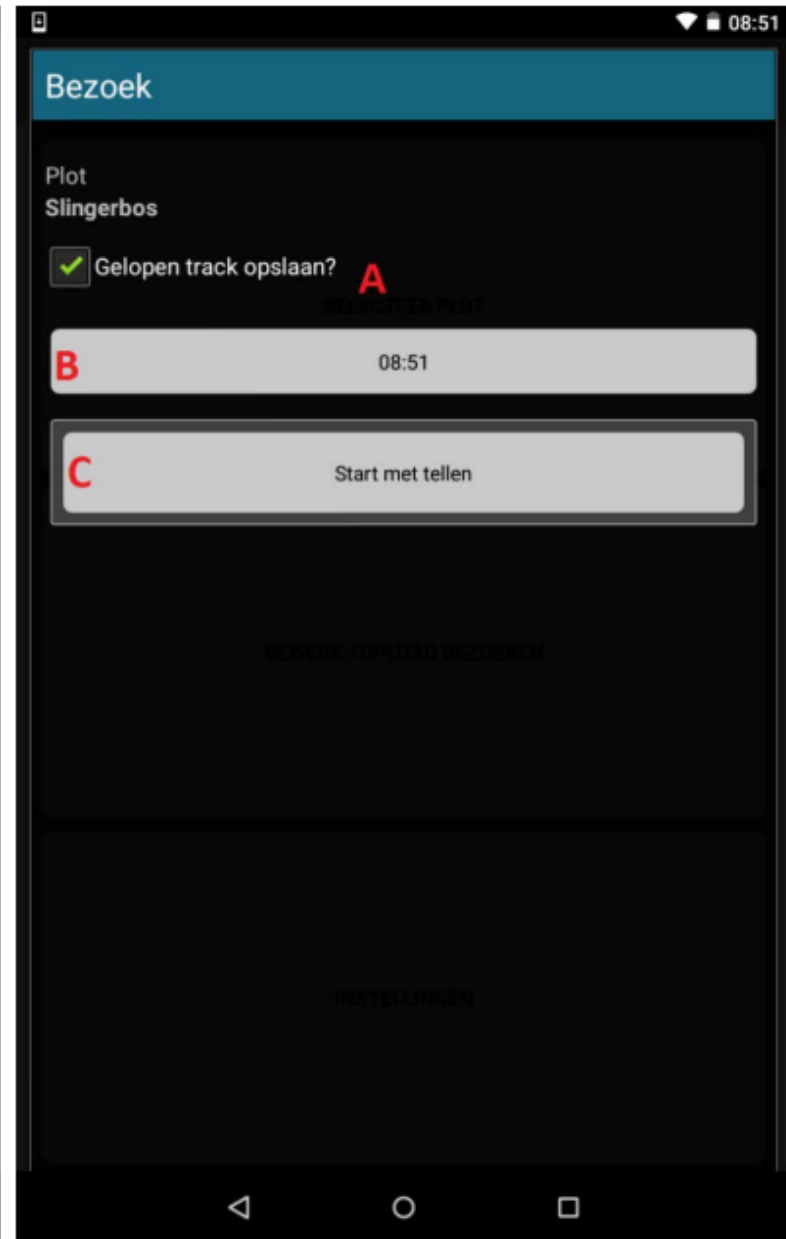
Figuur 5. Lijst met projecten en gebieden

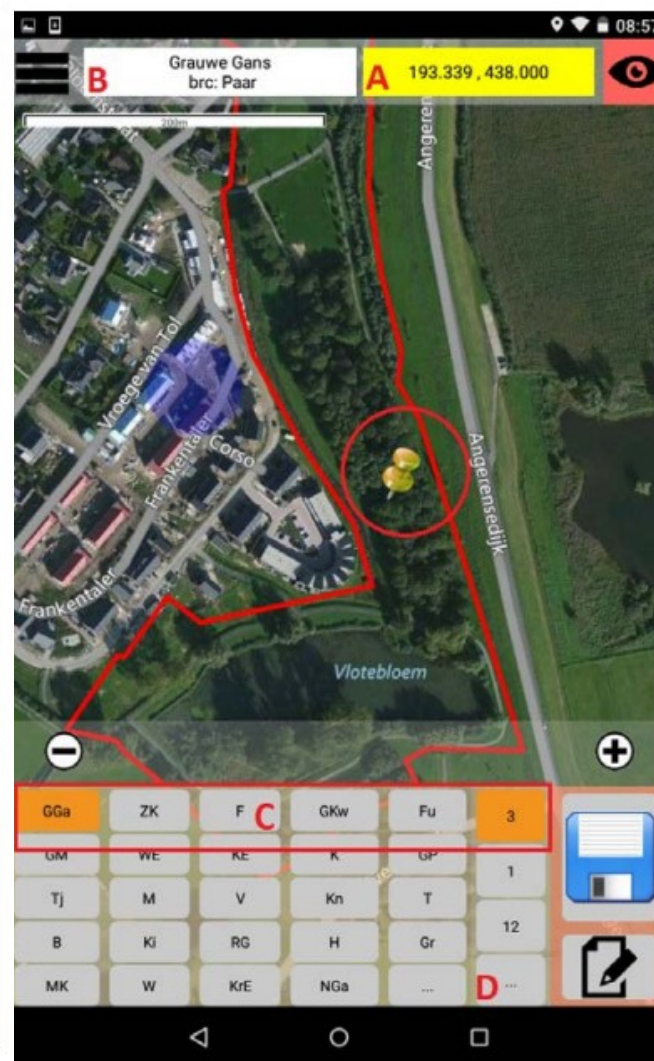
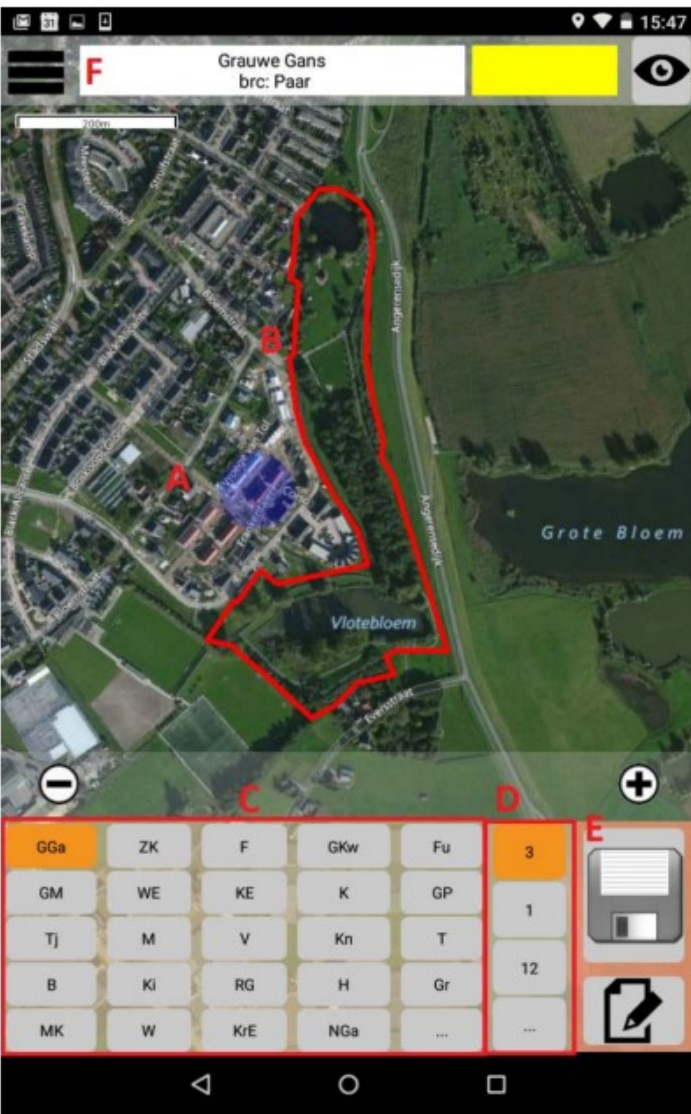
Figuur 6. Selecteer telgebied

Figuur 7. Selecteer plot

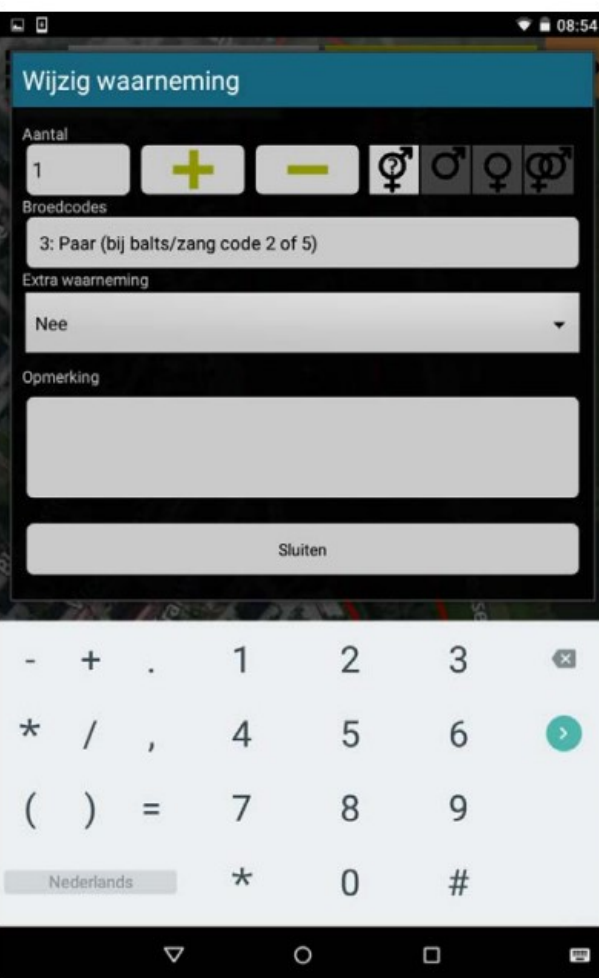
Figuur 8. Start met tellen

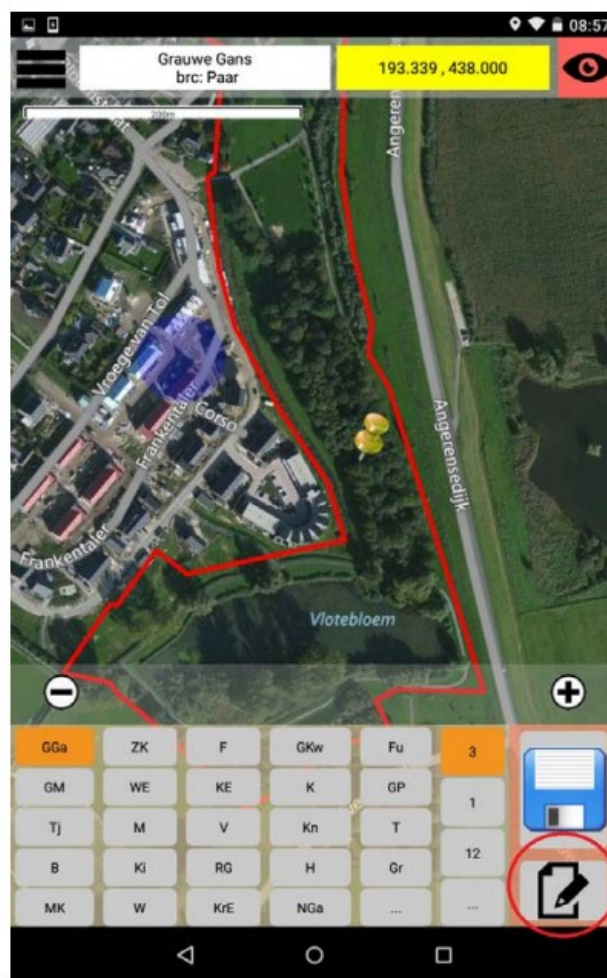
Figuur 11. Stip zetten

Figuur 12. Broedcode aanpassen

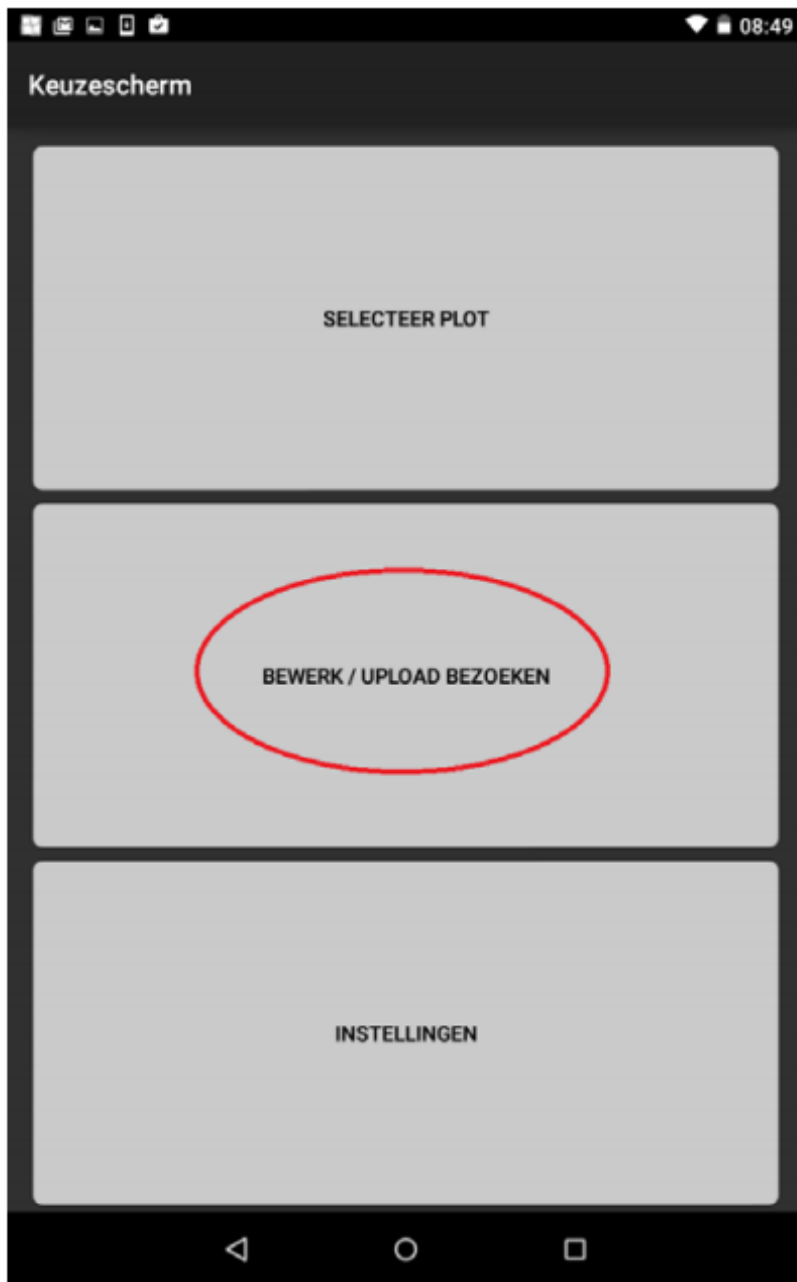
Figuur 17. Waarneming wijzigen

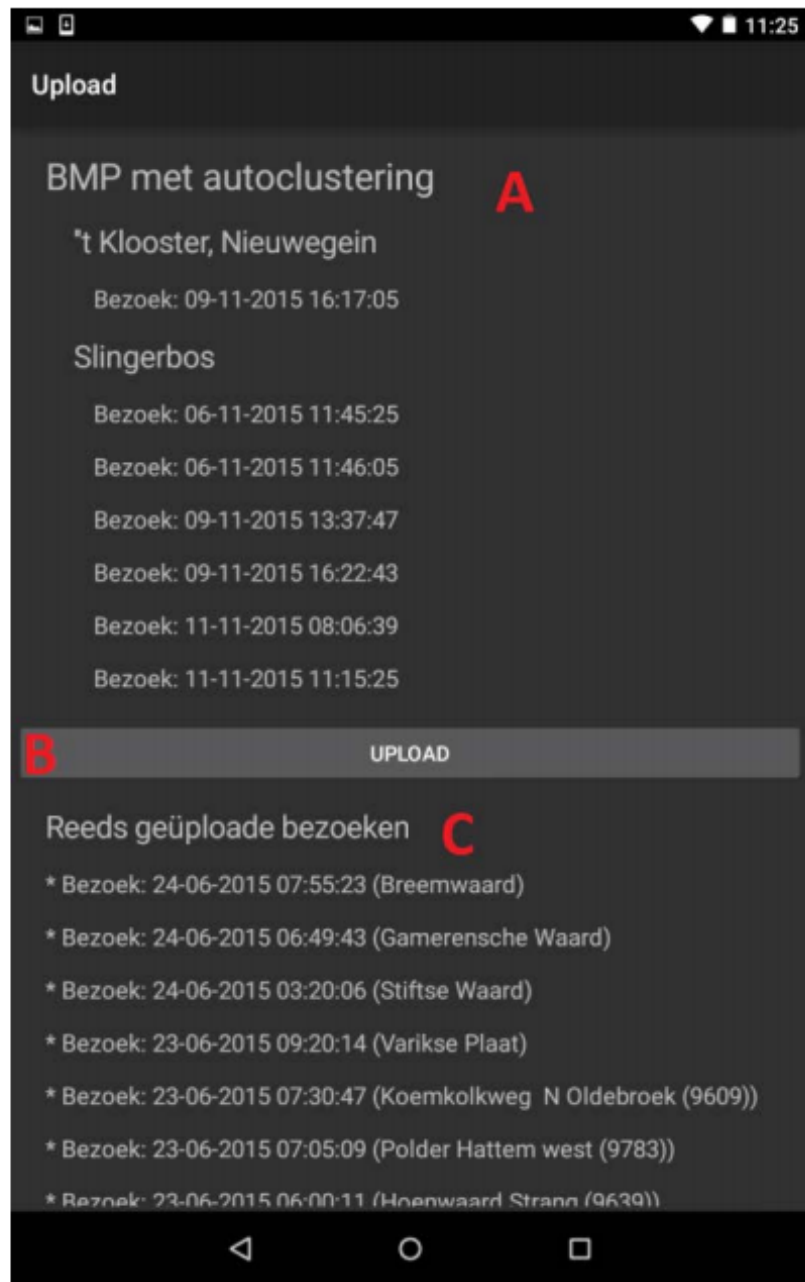
Figuur 18. Aantal wijzigen

Figuur 19. Aantal wijzigen

Figuur 23. Keuzescher, upload bezoek

Figuur 24. Scherm met bezoeken

Tot slot...

We zijn op zoek naar nieuwe BMP-B ers!

Ons aanbod: BMP-cursus in de praktijk

Maar basis kennis vogelgeluiden vereist, want een groot deel van het veldwerk moet je zelfstandig doen

Test je eigen soorten kennis...

Zie www.sovon.nl om je eigen geluiden kennis te testen
klik op “Thuis in het veld”

The screenshot shows the Sovon website interface. At the top left is the Sovon logo featuring a stylized bird. To its right is a search bar and a navigation menu with items: Actueel, Onderzoek, Vogelinfo, Publicaties, Over Sovon, Steun ons, Mijn account, and logout. Below the navigation is a breadcrumb trail: Home » Cursus: Thuis in het veld. The main content area features a large image of a bird in a field. Below this is a featured article titled 'Cursus: Thuis in het veld' with a short description and a list of instructions. To the right of the article are sections for 'Zie ook' (Tellen, Alle cursussen) and 'Links' (Prins Bernard Cultuurfonds). At the bottom right, there is a note 'Mede mogelijk gemaakt door:' followed by an orange logo of a bird.

Sovon

Actueel Onderzoek Vogelinfo Publicaties Over Sovon Steun ons [Mijn account](#) [logout](#)

[Home](#) » [Cursus: Thuis in het veld](#) this site in [english](#)

Cursus: Thuis in het veld

Samen met Henk Meeuwssen van Meeuwssen Natuurgeluiden en Multi Solutions heeft Sovon de unieke educatieve module 'Thuis in het veld' ontwikkeld. Hiermee kun je je luistervaardigheden als vogelaar verbeteren. Zowel geschikt voor beginners als gevorderden.

Let op

1. Gebruik een koptelefoon.
2. Sovon-waarnemers kunnen inloggen met hun waarnemerscode en wachtwoord. Nieuwe gebruikers moeten zich eerst registreren met hun email-adres.
3. Gebruik de helpknop (het vraagtekentje rechtsboven) voor gebruikerstips en achtergronden.

Ga naar 'Thuis in het Veld' »

Mede mogelijk gemaakt door:

Kies een niveau, soort en fragment

Niveau

Soort

Fragment

START FRAGMENT

0:18.4

Goed gedaan, de soort was
2,1 seconden geleden voor
het eerst te horen.

LAAT OPLOSSING HOREN

HERHAAL FRAGMENT

NIEUW FRAGMENT

We zijn ook op zoek naar tellers voor N2000 soorten als IJsvogel, Draaihals, Dodaars, Blauwborst en Watersnip

